

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра терапії і клінічної діагностики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ветеринарної медицини

_____ проф. М.І. Цвіліховський

“ _____ ” _____ 2020 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

з дисципліни

«Внутрішні хвороби тварин»

для підготовки фахівців ОС «Магістр»

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

(шифр)

(назва)

*(для студентів факультету ветеринарної медицини з повним терміном
навчання (6 р.)*

Підготували: Костенко В.М., доцент кафедри
терапії і клінічної діагностики

Павелиця О.О., доцент кафедри
терапії і клінічної діагностики

(ПІБ, вчене звання, посада)

Київ – 2020

ЗМІСТ

1. Типова програма
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Внутрішні хвороби тварин».
3. Конспекти лекцій НПП, який відповідає за викладання дисципліни.
4. Підручники, навчальні посібники, методичні матеріали щодо вивчення дисципліни.
5. Програма навчальної практики

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра терапії і клінічної діагностики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ветеринарної медицини
_____ проф. М.І. Цвіліховський
“ _____ ” _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри терапії і клінічної
діагностики
Протокол №__ від “ _____ ” _____ 2020 р.
Завідувач кафедри
_____ доцент В.М. Костенко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Внутрішні хвороби тварин»

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
(шифр спеціальності) (назва спеціальності)

факультет ветеринарної медицини
(назва факультету)

Термін навчання: денна форма, повний термін навчання (6 р.), 4 курс

Розробники: Костенко В.М., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики;
Павелиця О.О., доцент кафедри терапії і клінічної діагностики
(ПІБ, вчене звання, посада)

Київ – 2020

1. Опис навчальної дисципліни
Внутрішні хвороби тварин
(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	<u>21 – «Ветеринарія»</u> <small>(шифр і назва)</small>	
Спеціальність	<u>211 – «Ветеринарна медицина»</u> <small>(шифр і назва)</small>	
Освітній ступінь	<u>Магістр</u> <small>(бакалавр, спеціаліст, магістр)</small>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	65	
Кількість кредитів ECTS	2,2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	–	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	–
Семестр	8	–
Лекційні заняття	15 год.	–
Практичні, семінарські заняття	–	–
Лабораторні заняття	30 год.	–
Самостійна робота	20 год.	–
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	3 год. 1,3 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: основною метою дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» є оволодіння студентами важливих питань загальної терапії та профілактики внутрішніх хвороб тварин, а також вивчення внутрішніх хвороб тварин, з'ясування їх етіології, патогенезу, симптомів..

Завдання: Під час вивчення дисципліни “Внутрішні хвороби тварин” студенти повинні оволодіти знаннями та практичними навичками щодо етіології патогенезу, патологоанатомічних змін, симптоматики, діагностики, перебігу, прогнозу, терапії та профілактики внутрішніх незаразних захворювань тварин. У разі вивчення цих питань необхідно поглибити теоретичну підготовку з етіопатогенезу хвороб і терапії тварин, розвивати у студентів клінічне мислення, творчий підхід при вирішенні практичних питань з ліквідації захворювань тварин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- методи клінічних, лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень тварин;

- особливості етіології, патогенезу, симптомів, а також принципи лікування тварин та профілактики внутрішніх хвороб.

вміти:

- володіти методами клініко-лабораторних, функціональних, інструментальних та інших досліджень хворих тварин та вміти аналізувати їх результати;

- розпізнавати (діагностувати) внутрішні хвороби тварин;

- вміти застосовувати відповідним чином ліки та біологічні засоби для забезпечення безпечності харчового ланцюга та довкілля;

- ефективно комунікувати з колегами для обміну науковою та технічною інформацією та практичним досвідом.

- складати план заходів профілактики внутрішніх хвороб тварин та організувати його виконання.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

(4 курс, 8 семестр)

Тема лекційного заняття 1. Вступна лекція. Визначення предмета. Основні етапи розвитку вчення про внутрішні хвороби тварин. Принципи, види і методи терапії.

Тема лекційного заняття 2. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Теоретичні основи і практичні аспекти диспансеризації тварин.

Тема лекційного заняття 3. Поняття про фізіотерапію і фізіопрофілактику. Принципи та класифікація сучасних методів фізіотерапії.

Тема лекційного заняття 4. Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Поширення. Загальні симптоми і синдроми. Хвороби перикарда.

Тема лекційного заняття 5. Хвороби міокарда і ендокарда.

Тема лекційного заняття 6. Хвороби системи дихання. Класифікація і поширення. Симптоми і синдроми за хвороб органів дихання. Хвороби дихальних шляхів.

Тема лекційного заняття 7. Хвороби легенів запального та незапального характеру.

Тема лекційного заняття 8. Хвороби плеври: плеврит, гідро- і пневмоторакс.

Структура навчальної дисципліни (4 курс 8 семестр)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальна терапія.						
Тема 1. Визначення предмета. Основні етапи розвитку вчення про внутрішні хвороби тварин. Принципи, види і методи терапії.	8	2		4		2
Тема 2. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин. Теоретичні основи і практичні аспекти диспансеризації тварин. Терапевтична техніка.	8	2		4		2
Тема 3. Поняття про фізіотерапію і фізіопрофілактику. Принципи та класифікація сучасних методів фізіотерапії.	8	2		4		2
Разом за змістовим модулем 1	24	6		12		6
Змістовий модуль 2. Хвороби серцево-судинної і дихальної систем.						
Тема 4. Хвороби серцево-судинної системи. Класифікація. Поширення. Загальні симптоми і синдроми. Хвороби перикарда.	9	2		4		3
Тема 5. Хвороби міокарда і ендокарда.	9	2		4		3
Тема 6. Хвороби системи дихання. Класифікація і поширення. Симптоми і синдроми за хвороб органів дихання. Хвороби дихальних шляхів.	9	2		4		3
Тема 7. Хвороби легенів запального та незапального характеру.	9	2		4		3
Тема 8. Хвороби плеври: плеврит, гідро- і пневмоторакс.	5	1		2		2
Разом за змістовим модулем 2	41	9		18		14
Усього годин	65	15		30		20

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені	
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6 семестр 3 курс		
1.	№1. Особиста гігієна, техніка безпеки при дослідженні та лікуванні тварин. Клінічна документація.	2
2.	№2. Терапевтична техніка. Індивідуальні та групові методи введення лікарських засобів. Зовнішні методи застосування ліків.	2
3.	№3. Ентеральні методи введення лікарських препаратів. Клізми.	2
4.	№4. Парентеральне введення ліків. Введення лікарських речовин в органи дихання: інгаляція, аерозолетерапія та аерозолепрофілактика.	2
5.	№5. Етіотропна і патогенетична терапія. Новокаїнові блокади, протистрессова терапія, рефлексотерапія. Неспецифічна стимулювальна терапія.	2
6.	№6. Фізіотерапія. Механізм дії, показання, методика застосування фото-, електро-, гідро- та механотерапії.	2
7.	№7. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження тематично-хворих тварин у клініці з патологією серцево-судинної системи.	2
8.	№8. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб міокарда.	2
9.	№9. Діагностика, лікування та профілактика за хвороб перикарда.	2
10.	№10. Діагностика, лікування та профілактика хвороб ендокарда та пороків серця.	2
11.	№11. Клініко-лабораторні і спеціальні методи дослідження тематично-хворих тварин у клініці з	2

	патологією органів дихання.	
12.	№12. Діагностика, лікування та профілактика хвороб дихальних шляхів.	2
13.	№13. Діагностика, лікування та профілактика пневмоній тварин.	2
14.	№14. Діагностика, лікування та профілактика хвороб легень незапального характеру: емфізема, набряк легенів, легенева кровотеча.	2
15.	№15. Диференціальна діагностика, лікування та профілактика хвороб плеври: плеврит, гідро- і пневмоторакс.	2

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

НУБІП України

«Бланк тестових завдань на залік»

ФАКУЛЬТЕТ ветеринарної медицини

Форма навчання денна

Семестр 8 Курс IV

ОС «Магістр»

КАФЕДРА терапії і клінічної діагностики

Дисципліна «Внутрішні хвороби тварин»

Викладач _____

«Затверджую»

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 2021 р.

ВАРІАНТ № 1

1. У теляти-гіпотрофіка відмічається схуднення, ціаноз слизових оболонок, зниження еластичності шкіри, шерсть скуйовджена. Температура тіла 38,9 °С. Дихання прискорене, напружене, поверхнєве. Кашель тривалий. Хрипи вологі. В нижній ділянці грудної клітки дихальні шуми не прослуховуються. При перкусії грудної клітки зліва виявлені обмежені ділянки притуплення. Поставте діагноз

1.	Гострий бронхіт
2.	Крупозна пневмонія
3.	Хронічна бронхопневмонія
4.	Емфізема легень

2. Назвіть яке інфекційне захворювання потрібно враховувати в диференційній діагностиці первинного фарингіту в свиней

1.	Сальмонельоз
2.	Сибірка
3.	Бешиха
4.	Пастерельоз

3. Назвіть хворобу передшлунків жуйних, яка може ускладнюватися румінітом, ламінітом, абсцесами в печінці та інших органах

1.	Тимпанія рубця
2.	Ацидоз рубця
3.	Алкалоз рубця
4.	Закупорення книжки
5.	Травматичний ретикуліт

4. Найбільш виражена біологічна дія ультрафіолетових променів:

1.	довгохвильових
2.	середньохвильових
3.	короткохвильових
4.	змішаних

5. Назвіть захворювання у коней із симптомокомплексом колюк при якому потрібно враховувати стать тварини

1.	Катаральна ентералгія
2.	Защемлення пахвинно-мошоночної грижі
3.	Тромбоемболія брижових артерій
4.	Перекручування кишок

6. При внутрішньочеревинному введенні поросят-сисунів фіксують за тазові кінцівки вниз головою. Місце ін'єкції знаходиться

1.	в області голодної ямки з лівого боку
2.	між передостанньою парою сосків на відстані 3,0 см від білої лінії з правого чи лівого боку
3.	в області голодної ямки з правого боку
4.	між останньою парою сосків на відстані 1-1,5 см від білої лінії з правого чи лівого боку

7. Перерахуйте новокаїнові блокади показані при бронхопневмонії тварин

1.	Поперекова (паранефральна)
2.	Зірчастого симпатичного вузла
3.	Грудних висцеральних нервів і пограничного стовбура
4.	Сакральна
5.	Параломбальна

Ф-7.5-2.1.6-24

8. Назвіть захворювання серця, що характеризується розростанням сполучної (фіброзної) тканини у міокарді й ущільненням його.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

9. Симптомокомплекс ряду хвороб систем і органів, які супроводжуються нагромадженням трансудату у плевральній порожнині називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

10. Перерахуйте препарати, які використовують для послаблення кашлю у дрібних тварин

1.	Кодеїну фосфат
2.	Срібла нітрат
3.	Аскорбінова кислота
4.	Лібексин
5.	Тетрациклін

11. Перерахуйте лікарські засоби показані при виразковій хворобі

1.	В'язучі
2.	Діуретичні
3.	Кровоспинні
4.	Знеболюючі
5.	Нестероїдні протизапальні

12. Назвіть засоби для корекції рН вмісту рубця при алкалозі

1.	Кисле молоко
2.	Натрію гідрокарбонат
3.	Цукор
4.	Оцтова кислота
5.	Лужні суміші

13. Розставити у відповідності до хвороб серця симптоми

A. Міокардит	1. температура тіла нормальна 2. різко виражена тахікардія 3. ослаблення серцевого поштовху
B. Міокардоз	4. набряки розвиваються швидко, збільшуючись з кожним днем хвороби 5. біль у ділянці серця 6. набряки розвиваються повільно і часто мають змінний характер 7. часто стукаючий серцевий поштовх

14. Як називається парентеральне введення з лікувальною метою різних білкових речовин.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

15. Запалення слизової оболонки і підслизового шару носа називається.

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

16. Який відділ складного шлунка у новонароджених телят починає функціонувати з першої доби життя?

1	Рубець
2	Книжка
3	Сітка
4	Сичуг

17. Перерахуйте симптоми характерні для набряку гортані у тварин

1.	Видимі слизові оболонки гіперемійовані
2.	Утруднене дихання яке часто супроводжується свистом, хрипами, стогоном
3.	Експіраторна задишка
4.	Серозно-гнійні витікання з ніздрів
5.	Інспіраторна задишка

18. Яким хворобам відповідає наведене лікування

1. Виразкова хвороба	A. Оцтова кислота, цукор, кисле молоко
2. Асцит	B. Фуросемід, кальцію хлорид, дігітоксин
3. Алкалоз рубця	C. Препарати вісмуту, слизові відвари, препарати беладони, вікасол, vit U
4. Катаральна ентералгія	D. Атропіну сульфат, настойка валеріани, теплі неглибокі клізми

19. За локалізацією ендокардит буває:

1	клапанним
2	судинним
3	пристінковим
4	перфоративним
5	бородавчастим

20. До лізатопрепаратів відносять

1	Панкреатин
2	АСД
3	Гідролізін Л-130
4	Сирепар
5	Камполон

21. Які з перерахованих препаратів показані при гострому міокардиті

1	антибіотики
2	серцеві глікозиди
3	кортикостероїди
4	холод на ділянку серця
5	інфрачервоне опромінення

22. Яким хворобам плеври відповідають наведені симптоми?

1. Плеврит	A. температура тіла підвищена на 1-1,5 °С. При аускультатції вислуховуються шуми тертя, які посилюються при тиску на грудну клітку фонендоскопом. Кашель слабкий, болючий.
2. Грудна водянка	B. Асиметрія грудної стінки. На пошкодженому боці перкусією виявляють досить сильний коробковий звук.
3. Пневмоторакс	C. Приглушений або тупий звук в ділянці грудної клітки, зона якого обмежена горизонтальною верхньою лінією. Температура тіла в нормі або знижена.

23. Як називається введення в організм через непошкоджену шкіру або слизову оболонку лікарських речовин у вигляді іонів за допомогою гальванічного струму

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

24. Як називається запалення міокарда, що характеризується ексудативно-проліферативними процесами інтерстиціальної тканини й альтеративними змінами м'язових волокон

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

25. Перерахуйте хвороби верхніх дихальних шляхів

1.	Пневмонія
2.	Трахеїт
3.	Плеврит
4.	Ларингіт
5.	Менінгіт

26. До гемотерапії відносять:

1	гемотрансфузію;
2	лактотерапію;
3	ізогемотерапію;
4	гетерогемотерапію

27. Замінна терапія спрямована:

1	на поповнення нестачі життєво необхідних речовин в організмі
2	на механізм розвитку хвороби
3	на усунення причини хвороби
4	на нормалізацію функцій нервової системи

28. Розставити у відповідності симптоми переважно право- чи лівошлуночкової недостатності серця

A. Правошлуночкова недостатність	1. набряк легень 2. застій крові у печінці 3. гідроторакс і асцит
B. Лівошлуночкова недостатність	4. задишка 5. кашель 6. набряки підшкірної клітковини дистальних відділів кінцівок

29. Розставити у відповідності коли показане і протипоказане ІЧ-опромінення

A. Показане	1. злоякісних пухлинах
B. Протипоказане	2. міозитах, артритах 3. геморагічних діатезах 4. лікуванні мокрих екзем 5. кахексії 6. бронхопневмонії

30. Розставити для якого перикардиту характерні симптоми:

A. Фібринозний перикардит	1. переповнення і напруження яремних вен 2. болючість серцевої ділянки
B. Ексудативний перикардит	3. ослаблення і дифузність серцевого поштовху. 4. перикардіальні шуми тертя. 5. перикардіальні шуми плеску

Перелік тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Назвіть одним словом метод зовнішнього лікування тварин перегрітим водяним паром, інколи з додаванням до нього креоліну, скипідару, іхтіолу, дьогтю та ін.:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

2. Назвіть одним словом лікувальну процедуру для охолодження ділянки тіла в початковій стадії запалення з використанням ватно-марлевої подушки, змоченої холодною водою чи лікарськими засобами:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

3. Назвіть одним словом лікувальну процедуру для прогрівання ділянки тіла тварини температурою 40-50⁰ із застосуванням висівок, житньої муки, тирси, коренебульбоплодів та ін.:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

4. Назвіть одним словом процедуру, при якій тварина вдихає через надітий на голову брезентовий рукав водяний пар від залитої окропом сінної потерті:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

5. Назвіть одним словом одну із форм гідротерапії, яка основана на введенні води в пряму кишку та інші відділи кишечника, з метою надання допомоги при хворобах травного каналу:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

6. Які методи досліджень відносяться до ендоскопічних:

1	бронхоскопія
2	торакоцентез
3	лапароскопія
4	цистоскопія
5	лапароцентез

7. Плевроцентез це:

1	пункція серцевої сумки
2	пункція сечового міхура
3	пункція плеври
4	пункція черевної порожнини
5	пункція сліпої кишки

8. Підшкірні ін'єкції можна виконувати:

1	поблизу суглобів
2	поблизу сухожилкових піхв
3	у місцях, де найбільше розвинена підшкірна клітковина і мало нервів і судин
4	поблизу хрящів
5	у місцях прилягання збруї

9. Для видалення металевих предметів з передшлунків використовують зонди:

1	Меліксетяна
2	Телятнікова
3	Хохлова
4	Черкасова
5	Коробова

10. Для промивання рубця у великої рогатої худоби використовують зонд:

1	Хохлова
2	Телятнікова
3	Черкасова
4	Меліксетяна
5	Коробова

11. Для видалення сторонніх предметів із стравоходу у великої рогатої худоби використовують зонди:

1	Меліксетяна
2	Хохлова
3	Телятнікова
4	Черкасова
5	Коробова

12. До зовнішніх методів введення лікарських препаратів відносять:

1	примочки
2	припарки
3	руміноцентез
4	аплікації
5	мікроклізми

13. Ординаторська історія хвороби заводиться на:

1	амбулаторно хворих тварин
2	тяжко хворих тварин
3	стаціонарно хворих тварин
4	племінних тварин
5	екзотичних тварин

14. Які препарати використовуються для вапоризації:

1	антибіотики
2	скипидар
3	сульфаніламід
4	терпентинову олію
5	дьюготь

15. Розставте у відповідності з назвою

А. Для наскрізного промивання шлунка і кишечника у собак	1. Очищувальні клізми
Б. Для збудження перистальтики кишечника і зниження температури тіла	2. Терморегулюючі клізми
В. При тимчасовій або тривалій затримці виділення калових мас	3. Гіпертонічні клізми
Г. Для звільнення прямої кишки від калових мас перед усіма видами клізм	4. Опорожнювальні клізми
Д. При набряках, водянках і атонічних запорах	5. Субаквальна клізма

16. Комплекс спеціальних механічних впливів руками на шкіру та глибоко лежачих тканин з лікувальною і профілактичною метою називається одним словом:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

17. Яке слово пропущене в реченні

... це введення тварині під шкіру або внутрішньом'язево власної крові	<i>Впишіть відповідь одним словом</i>
---	---------------------------------------

18. Яке слово пропущене в реченні

... це введення тварині під шкіру або внутрішньом'язево крові від інших тварин того ж виду	<i>Впишіть відповідь одним словом</i>
--	---------------------------------------

19. Яке слово пропущене в реченні

... це введення тварині під шкіру або внутрішньом'язево крові від тварин іншого виду	<i>Впишіть відповідь одним словом</i>
--	---------------------------------------

20. Якій фазі протейнотерапії відповідають наведені симптоми

1. Перша фаза (негативна)	А. Загальний стан тварини поліпшується, вирішення запального процесу прискорюється, газообмін збільшується, вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів і лейкоцитів.
2. Друга фаза (позитивна)	
	Б. Погіршення загального стану організму тварини, підвищення температури тіла, пригнічення, прискорення серцевих скорочень і дихальних рухів, зменшення загальної кількості лейкоцитів і еритроцитів.

21. Розставити у відповідності до рекомендацій щодо застосування масажу наступні патологічні стани

А. Показання	1. Атрофія м'язів
Б. Протипоказання	2. Гнійні процеси
	3. Атонії шлунку і кишечника
	4. Хвороби шкіри
	5. Перитоніт
	6. Тимпанія рубця
	7. Інвагінації

22. Який дієтичний корм призначаємо якому виду тварин

1) собаки	а) сіно бобових, пшеничні висівки, сінаж
2) свині	б) свіжа зелень, кисле молоко, варені яйця
3) жуйні	в) силосна паста, молоко, сир
4) птиця	г) м'ясний бульйон, молоко, сира печінка

23. Розставити у відповідності до джерел випромінювання наступні види ламп

А. Джерела УФ-променів	1. бактерицидно-увіолеві лампи
Б. Джерела ІЧ-променів	2. еритемно-увіолеві лампи
	3. лампи інфраруж
	4. лампи солюкс
	5. ртутно-кварцеві лампи
	6. світлові ванни
	7. лампа Мініна

24. Які препарати вводять до складу дієти при захворюванні кровотворної системи

1	ціанокобаламін
2	вікасол
3	ретинол
4	ергокальціферол

25. До методу електротерапії відноситься:

1	ультразвукотерапія
2	дарсонвалізація
3	гальванотерапія
4	фарадизація

26. Для проведення новокаїнових блокад використовують наступні лікарські засоби:

1	хлористоводневу сіль новокаїну
2	магнію сульфат
3	калію хлорид
4	калію хлорид

27. Солями яких мікроелементів збагачують корми при хворобах кровотворної системи Вкажіть найбільш повну відповідь.

1	фосфору, заліза, фтору
2	цинку, натрію, міді
3	кобальту, міді, заліза
4	натрію, магнію, заліза

28. При захворюваннях якої системи м'ясоїдним застосовують препарати: камполон, сирепар, та до складу раціону включають печінку

1	кровотворної
2	серцево-судинної
3	дихальної
4	сечостатевої

29. Яка температура розчину новокаїну рекомендована для парентерального введення його тваринам:

1	37-39 °С
2	35-42 °С
3	40-43 °С
4	43-50 °С

30. При гемотерапії кров стабілізують:

1	5% розчином натрію цитрату
2	5% розчином натрію карбонату
3	5% розчином натрію хлориду
4	5% розчином натрію сульфату

31. При гострому міокардиті застосування серцевих глікозидів:

1	показане
2	бажане разом з кортикостероїдами
3	протипоказане
4	показане разом з антибіотиками та заспокійливими засобами

32. Яке слово пропущене в реченні?

За Г.В. Домрачевим виділяють ... періоди (стадії) розвитку міокардиту.	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

33. Захворювання міокарду, яке характеризується дистрофічними процесами в ньому, які в подальшому призводять до порушення основних функцій серця це-

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)
--

34. Яким хворобам відповідають наведені ознаки?

1. Міокардоз	А. запалення ендокарда, яке ускладнюється деструктивними і некротичними змінами
2. Міокардит	Б. захворювання, яке характеризується розростанням сполучної тканини у міокарді й ущільненням його
3. Міокардіосклероз	В. запалення серцевого м'язу
4. Ендокардит	Г. захворювання міокарду, яке характеризується дистрофічними процесами в ньому, які в подальшому призводять до порушення основних функцій серця

35. Розширення серця характеризується:

1.	збільшенням об'єму серця через накопичення рідини в перикардіальній порожнині
2.	розвитком дифузних або локальних новоутворень (пухлин) в серцевій стінці
3.	збільшенням порожнин серця з одночасною зміною товщини їх стінок і форми серця
4.	збільшенням об'єму серця через тромбоз коронарних артерій

36. Причинами кашлю у великої рогатої худоби є ...

1.	застійні явища у головному мозку
2.	застій венозної крові у легенях
3.	переповненні рубця, коли останній тисне на діафрагму
4.	набряки в ділянці підгруддя

37. Яке слово пропущене в реченні?

Незарощення боталової протоки – це постнатальна ... несумісна з життям.	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

38. Простих пороків серця налічується ...

1	16
2	8
3	36
4	24

39. Яке слово пропущене в реченні?

Гідроперикард характеризується нагромадженням у тканинах і серцевій сорочці ...	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

40. Яке слово пропущене в реченні?

За класифікацією професора Г.В. Домрачева виділяють ... групи хвороб серцево-судинної системи	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

41. Ендокардит в першу чергу слід диференціювати від...

1.	міокардиту
2.	катаральної пневмонії
3.	ексудативного плевриту
4.	гідроперикарду

42. Яким хворобам відповідають перераховані симптоми:

1. Міокардоз	А. Виражене пригнічення, апетит знижений або відсутній, температура підвищена. Пульс великий, середнього наповнення. Посилення першого тону серця. При аускультатії ендокардіальні шуми. Швидко розвиваються симптоми загальної серцевої недостатності.
2. Гідроперикард	Б. Виражене пригнічення, нерідко атонія передшлунків, температура тіла в межах фізіологічних коливань. Серцевий поштовх посилений. Пульс малий слабого наповнення. Ділянка абсолютної серцевої тупості збільшена. Тони серця глухі, другий послаблений. Нерідко ритм галопу, ембріокардія.
3. Розширення серця	В. Температура тіла частіше нормальна. Ослаблення серцевого поштовху, посилення, розщеплення або роздвоєння першого й послаблення другого тону серця, порушення функції провідності (частіше у вигляді атріовентрикулярної блокади), серцеві (застійні) набряки розвиваються повільно і часто мають змінний характер.
4. Гострий ендокардит	Г. Температура тіла частіше нормальна. Переповнення яремних вен, набряк міжщелепового простору, слабкий і дифузний серцевий поштовх, збільшення ділянки серцевого притуплення, тахікардія, ослаблення і приглушеність тонів серця, інколи своєрідні шуми плескоту.

43. Яким змінам серцевого поштовху відповідають наведені хвороби?

1. Посилений	А. Гострий міокардит
2. Слабкий	Б. Гострий ендокардит
	В. Гідроперикард
	Г. Розширення серця

44. Яким хворобам відповідають наведені ознаки?

1. Гідроперикард	А. запалення ендокарда, яке ускладнюється деструктивними і некротичними змінами
2. Розширення серця	Б. захворювання, яке характеризується розростанням сполучної тканини у міокарді й ущільненням його
3. Міокардіосклероз	В. збільшення порожнини серця з одночасною зміною товщини їх стінок і форми серця.
4. Ендокардит	Г. водянка серцевої сорочки

45. При якій хворобі серцево-судинної системи призначають відповідне лікування:

1. Міокардіодистрофія (міокардоз)	А. Лікування не ефективне
2. Травматичний перикардит	Б. глюкоза, сечогінні, кофеїн, серцеві глікозиди
3. Міокардіосклероз	В. антибіотики або сульфаніламід

46. Запалення слизової оболонки і підслизового шару носа називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

47. Запалення легень називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

48. Запалення слизової оболонки і підслизової тканини бронхів називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

49. Запалення слизової оболонки, а пізніше – підслизової і хрящової тканин гортані називається

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

50. Який із перерахованих симптомів відноситься до загальних симптомів хвороб дихальної системи?

1.	Підвищення температури тіла.
2.	Кашель.
3.	Втрата апетиту.

4.	Тахікардія.
----	-------------

51. Вкажіть місце локалізації кровотечі при витіканні з ніздрів крові яскраво червоного кольору з пухирцями повітря

1.	Шлункова кровотеча
2.	Легенева кровотеча
3.	Кровотеча з лобної пазухи
4.	Носова кровотеча

52. Під час тренінгу у коня розвивається видихальна задишка, швидка втома. Черевний тип дихання, який супроводжується «запальним жолобом». Температура тіла – 38,1 °С. Кашель короткий, слабкий. Поставте діагноз

1.	Гостра альвеолярна емфізема легень
2.	Бронхопневмонія
3.	Інтерстиціальна емфізема легень
4.	Хронічний бронхіт

53. При клінічному обстеженні коня встановлено: пригнічення, витягування шиї, болючість в ділянці гортані при пальпації, інспіраторну задишку, кашель. Температура тіла 39,1 °С. Ваш діагноз:

1.	Ларингіт катаральний.
2.	Фарингіт.
3.	Риніт.
4.	Трахеїт.

54. Перерахуйте хвороби верхніх дихальних шляхів

1.	Пневмонія
2.	Трахеїт
3.	Плеврит
4.	Ларингіт
5.	Менінгіт

55. Перерахуйте хвороби які відносять до патології легень запального характеру

1.	Емфізема легень
2.	Крупозна пневмонія
3.	Набряк легень
4.	Катаральна бронхопневмонія
5.	Легенева кровотеча

56. Перерахуйте захворювання дихальної системи при яких показана антибіотикотерапія

1.	Емфізема легень
2.	Крупозна пневмонія
3.	Легенева кровотеча
4.	Набряк гортані
5.	Катаральна бронхопневмонія

57. Яким хворобам легенів відповідають наведені симптоми?

1. Легенева кровотеча	А. Температура тіла підвищена на 1-2°С. Кашель частий приглушений. Аускультатією легень виявляють крепітацію, вологі хрипи.
2. Емфізема легень	В. Кров витікає з обох носових ходів, світло-червона з домішками пухирцівповітря.
3. Катаральна бронхопневмонія	С. Добре помітне втягування міжреберних проміжків і черевної стінки вздовж реберної дуги, де утворюється западина («запальний жолоб»). При перкусії легеневого поля – тимпанічний або коробковий звук.

58. Яким хворобам верхніх дихальних шляхів відповідають наведені симптоми?

1. Кровотеча з носа	А. Незначне підвищення температури тіла. Голос хриплий, низький. Сильний, сухий, різкий і болісний кашель.
2. Ларингіт	В. Спостерігаються періодичні витікання з носа (частіше з однієї ніздрі) слизово гнійного ексудату. Витікання посилюються при опусканні голови. Загальний стан тварини змінений мало.
3. Фронтит	С. Витікання крові з однієї або двох ніздрів. Кров що витікає червона, не пінява.

59. Яким хворобам плеври відповідають наведені симптоми?

1. Плеврит	А. температура тіла підвищена на 1-1,5 °С При аускультатії вислуховуються шуми тертя, які посилюються при тиску на грудну клітку фонендоскопом. Кашель слабкий, болочий.
2. Грудна водянка	В. Асиметрія грудної стінки. На пошкодженому боці перкусією виявляють досить сильний коробковий звук.
3. Пневмоторакс	С. Притуплений або тупий звук в ділянці грудної клітки, зона якого обмежена горизонтальною верхньою лінією. Температура тіла в нормі або знижена.

60. Розставте у відповідності до локалізації наведені хвороби

1. Хвороби верхніх дихальних шляхів	А. Hyperaemia et oedema pulmonum
2. Хвороби легень	В. Hydrothorax
3. Хвороби плеври	С. Tracheitis

Контрольні питання

1. Назвіть методи терапії та охарактеризуйте їх.
2. Охарактеризуйте епіотропну терапію.
3. Охарактеризуйте патогенетичну терапію.
4. Охарактеризуйте симптоматичну терапію.
5. Дайте визначення диспансеризації та опишіть її етапи.
6. Опишіть зовнішні методи застосування лікарських засобів.
7. Опишіть ентеральні методи введення лікарських препаратів.
8. Опишіть парентеральні методи введення лікарських препаратів.
9. Надання лікувальної допомоги при непрохідності стравоходу у тварин.
10. Техніка промивання шлунка та передшлунків у тварин.
11. Металоіндикація сітки і введення магнітних кілець.
12. Клізми, їх види та техніка застосування.
13. Дієтотерапія, її суть, особливості при захворюваннях різних органів і систем.
14. Механотерапія, її суть, особливості застосування.
15. Фізіотерапія, її суть, особливості застосування.
16. Протеїнотерапія, її суть, особливості застосування.
17. Охарактеризуйте новокаїнові блокади, показання та протипоказання.
18. Механізм дії, показання, методика застосування електротерапії.
19. Механізм дії, показання, методика застосування аерозолетерапії.
20. Симптоми і синдроми за хвороб серцево-судинної системи.
21. Диференціальна діагностика, лікування та профілактика за хвороб міокарду.
22. Опишіть патогенез і симптоми гострого міокардиту.
23. Лікувально-профілактичні заходи за міокардиту.
24. Які причини і симптоми міокардозу.
25. Лікувально-профілактичні заходи за міокардозу.
26. Диференційна діагностика хвороб перикарду.
27. Опишіть етіологію і патогенез травматичного перикардиту.
28. Опишіть причини, симптоми і заходи профілактики за гідроперикардиту.
29. Опишіть причини, симптоми і заходи терапії за ендокардиту.
30. Диференційна діагностика пороків серця.
31. Симптоми і синдроми за хвороб органів дихання.
32. Опишіть причини, симптоми і заходи терапії за хвороб дихальних шляхів.
33. Диференційна діагностика кровотеч з дихальних шляхів.
34. Опишіть причини, симптоми і заходи профілактики за риніту.
35. Опишіть етіологію, патогенез катаральної бронхопневмонії
36. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за катаральної бронхопневмонії.

37. Причини та диференційна діагностика пневмоній.
38. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за Фіброзної (крупозної) пневмонії.
39. Які причини і симптоми набряку легенів.
40. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за набряку легенів.
41. Які причини і симптоми альвеолярної та інтерстиціальної емфіземи.
42. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за альвеолярної та інтерстиціальної емфіземи.
43. Опишіть етіологію, патогенез плевриту.
44. Опишіть принципи діагностики, терапії і профілактики за плевриту.
45. Диференціальна діагностика, лікування та профілактика за гідротораксу.

8. Методи навчання

- словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- наочні (ілюстрування, демонстрація, самостійне спостереження);
- практичні (лабораторна робота).

9. Форми контролю

- поточний (опитування, тестування);
- рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- підсумковий (тестування, залік, екзамен).

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Електрокардіографія: Будова та аналіз електрокардіограми у здорових і хворих тварин. Частина 2: Методичні вказівки / М.І. Цвіліховський, І.Г. Погурський, В.І. Береза та ін. – К.: НАУ, 2004. – 17 с.

2. Синдроми найбільш поширених внутрішніх незаразних хвороб тварин
Метод. вказівки для вищих навч. закл. аграрн. профілю за спеціальністю—
ветеринарна медицина. // Цвіліховський М.І., Судаков М.О., Чумаченко В.Ю.
та ін.]. –К.: Видавничий центр НАУ, 2000. – 32 с.

3. Терапевтична техніка та способи застосування лікарських засобів
тваринам: методичні вказівки / Цвіліховський М.І., Грушанська Н.Г.,
Костенко В.М., Голопура С.І., Обруч М.М. – К.: «ЦП Компринт», 2016. – 34
с.

4. Рентгенологічне дослідження серця тварин: методичні вказівки для
підготовки фахівців ОС «Магістр» спеціальності 211 – Ветеринарна
медицина / Цвіліховський М.І., Якимчук О.М., Костюк О.С., Маринюк М.О.,
Бондар В.О., Іванченко Н.Ю., Якимчук І.М., Обруч М.М. – К.: «ЦП
Компринт», 2017. – 28 с.

5. Цифрова рентгенологія методи отримання зображення і переваги перед
традиційними технологіями / Цвіліховський М.І., Бондар В.О., Костенко
В.М., Січкач В.С., Якимчук О.М., Шестопапка Р.І. / Методичні вказівки. К.:
Видавничий центр НУБіП України, 2010. – 36 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Внутрішні незаразні хвороби тварин: підручник / [М.І. Цвіліховський,
В.І. Береза В.С. Січкач та ін.]; За ред. М.І. Цвіліховського. – [3-є вид.] – К.:
Аграрна освіта, 2014. – 614 с.

2. Внутрішні хвороби тварин: практикум / [М. І. Цвіліховський,
Н. І. Бойко, С. І. Голопура та ін.]; за ред. М.І. Цвіліховського – К. : ЦП
КОМПРИНТ, 2016. – 224 с.

3. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло
та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2012. – Ч.1. – 528 с.

4. Внутрішні хвороби тварин / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін
та ін.]; за ред. В.І. Левченка – Біла Церква, 2015. – Ч.2. – 610 с.

5. Внутренние болезни животных. 4-е изд. / [Щербаков Г.Г., Коробов А.В.,
Анохин Б.М. и др.]; Под общ. ред. Г.Г. Щербакова, А.В. Коробова – СПб.:
Лань. – 2005. – 736 с.

6. Данилевский В.М. Внутренние незаразные болезни
сельскохозяйственных животных / Данилевский В.М. – М.: Агропромиздат,
1991. – 576 с.

7. Современный справочник врача ветеринарной медицины / Под общ.
ред. В.Г. Гавриша и В.А. Сидоркина. – Изд-е 8-е доп. – Ростов н/Д: Феникс,
2007. – 608 с.

Допоміжна

1. Ветеринарная диспансеризация сельскохозяйственных животных:
Справочник / [В.И. Левченко, Н.А. Судаков, Г.Г. Харута и др.]; под ред. В.И.
Левченка. – К.: Урожай, 1991. – 304 с.

2. Ветеринарна клінічна біохімія / [В.І. Левченко, В.В. Влізло, І.П. Кондрахін та ін.]; за ред. В.І. Левченка і В.Л. Галяса. – Біла Церква, 2002. – 400 с

3. Довідник лікаря ветеринарної медицини / П.І. Вербицький, П.П. Достоевський. – К.: «Урожай», 2004. – 1280 с.

4. Энсмингер М.Е. Корма и питание / Энсмингер М.Е., Оулдфилд Дж.Е., Хейнеманн У.У.; пер. с англ. – Издательская компания Энсмингера, Калифорния, США. – 974 с.

5. Профилактика и лечение незаразных болезней животных в спецхозах и комплексах / [В.Е. Чумаченко, Г.А. Хмельницкий, В.П. Полищук и др.]; Под ред. В.Е. Чумаченко. – К.: Урожай, 1990. – 136 с.

13. Інформаційні ресурси

1. <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/> – Електронна бібліотека НУБіП України
2. <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/nd/> – Наукові доповіді Національного університету біоресурсів і природокористування України
3. <http://www.nbu.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Факультет ветеринарної медицини

Анотація робочої навчальної програми з дисципліни “Внутрішні хвороби тварин” для ОС «Бакалавр» за спеціальністю 211 – «Ветеринарна медицина»

Курс	4
Семестр	7–8
Число тижнів	22
Число кредитів	5
Лекцій, год.	22
Лабораторних занять, год.	64
Практичних занять, год.	–
Самостійна робота, год.	65
Форма звітності	Залік, Екзамен

Внутрішні хвороби тварин. Вивчає окремі внутрішні хвороби тварин, їх етіологію, патогенез, симптоми, перебіг, діагностику, лікування та профілактику, розглядає основні лабораторні дослідження. Складається з основних розділів та тем: Спеціальна патологія і терапія (Хвороби нервової, сечової систем та систем травлення. Хвороби печінки та очеревини. Хвороби системи крові. Алергічні хвороби. Хвороби обміну речовин та ендокринних органів). Хвороби молодняку. Хвороби птиці. Хвороби хутрових звірів, кролів і собак.

Internal medicine is the study of etiology, pathogenesis, symptomatic, diagnostic, treatment and prophylaxis of non infectious diseases of animals. The syllabus includes: Special pathology and therapy (diseases of nervous, urinary, alimentary, hemolymphatic, endocrine systems, allergic diseases, metabolism disorders).